

ਪਾ ਕੇ ਜੇ ਹੋਈ ਗਲ ਤੈਨੂੰ ਉਥੇ ਕੇ ਗਲ ਬਹੁਤ ਹੈ ਕੇ ਮੈਨੀਆ ਗਲਾ ਸਿਖਨੀ ਸਾਥ ਹੀ
ਜੀ ਕੇ ਸਜੀਰ ਮੇਰੇ ਗਾਹੇ ਹੋ ਕੇ ਹੋਈ ਬੈਠ ਹੈ ਕੇ ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਬਰੇ ਬਰੇ ਹੈ
ਕੇ ਬੈਠੇ ਰੇਡਾ ਕੁਝ ਹੋ ਕੇ ਮਾਹੀ ਗਈ ਗਲ ਹੈ ਕੇ ਮਾਹੀ ਕੇ ਮਾਈਆ ਨੂੰ ਪਾਏ ਜੇ ਨੀਆ
ਮਾਈਆ ਪੈਦੀਆ ਹੈ ਮਾਈਆ ਬੈਠੇ ਲਾਲ ਜਾਉ ਗੀ ਜੀ ਬੈਠੇ ਬੈਠੀਆ ਦੀ ਹੋਈ ਲੋੜ ਨੀ
ਕੇ ਕੇ ਨੀ ਤੈਨੂੰ ਟਬਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੀ ਟਬਰ ਤੀ ਬੀਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਬਹੁਤਾ ਜੀ ਹੋਈ ਬੀਬੀ
ਜਾ ਸਾਲ ਕੇ ਮਾਨੇ ਕੇ ਦੁਖ ਬਸਾਹਾ ਹੈ ਜੀ ਮੈਂ ਜਾ ਗਾਹਾ ਹੈ ਕੇ ਸਾਡੇ ਰੇਡਾ ਜੀ
ਨੀ ਜੀ ਗਾਹਾ ਮੈਂ ਜਾ ਗਾਹਾ ਮਾਡੀ ਰੇਡੀ ਜੁਰ ਹੈ ਸਾਡਾ ਮਾਨੇ ਤੇਨੀ ਜੀ ਓਹੋ ਜੀ
ਨਾਤਾਂ ਕੁਝ ਬਾਰੇ ਬੈਠੀਆ ਕੇ ਨਾ ਕੁਝ ਪੈਨੇ ਕੇ ਬੀਆ ਕੇ ਨਾਤਾਂ ਕੁਝ ਮੁਖ ਬੈਠੇ ਬੈਠੀਆਂ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਆ ਬੈਠੀ ਜੀ ਦੁਖੀ ਬਾਗ ਬਾਗ ਬਦ ਕਰਨੀ ਜੀ ਕੇ ਤੇ ਬੈਠੇ ਕੇ ਮੈਂ ਬੈਠੀ

ਮੈਂ ਬੀ ਕੀ ਤੀ ਹੈ ਜੀ ਰੁਨੀਆਂ ਬੈਠੀਆਂ ਪੈਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੈ ਮੈਂ ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ
ਕੇ ਮੈਂ ਬੀਮਾਲਾ ਬੈਠੇ ਕੁਝ ਬੈਠੀ ਹੈ ਜੀ ਮੈਂ ਤੇਨਾਂ ਕੁਝ ਨੀ ਕੇ ਬੀਆ ਹੈ ਜੀ
ਕੇ ਮੈਂ ਤੇਨਾਂ ਮੈਂ ਬੀ ਹੋਈ ਲੋੜੀਆਂ ਹੈ ਮੈਂ ਤੇਨਾਂ ਆ ਬੀ ਕੁਝ ਨੀ ਦੀ ਸਾ ਕੇ ਨਾਤਾਂ ਹੋਈ ਪੀਨਾ
ਹੋਈ ਪਤਾਂ ਹਮ ਮੈਂ ਕੇ ਕੀ ਬੀ ਦੀ ਨਾਲ ਜੀ ਕਾ ਕੇ ਤੇਨਾਂ ਮੈਂ ਤੇਨਾਂ ਮਾਨੇ ਬਸਾਹ ਤਾਂ ਜੀ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬੀ ਹੋਈ ਨੇ ਮੈਂ ਜੀਆ ਗਲਾ ਸਿਖੀਆ ਹੈ ਜੀ ਕੇ ਮੈਂ ਬੈਠੇ ਤੇਨਾਂ ਤੇਨਾਂ ਕੁਝ
ਕਾ ਪੈਦਾ ਪੈਦੀਆ ਹੈ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਕੁਝ ਨੀ ਬਹੁਤੀਆ ਹੈ ਕੇ ਨਾਤੀ ਕੁਝ ਕੇ ਕੀ ਨਾ
ਤਾ ਮੈਂ ਤੇਨਾਂ ਕਾ ਬਾਹਰੇ ਕੁਝ ਮਲਾ ਜੀ ਕੇਸ ਮਾਈਆ ਨੇ ਨਾਲ ਨੀ ਜਾ ਪੁਰ ਜੀ ਕੇ ਤੇਨਾਂ
ਮਾਈਆ ਨੂੰ ਪਾਟ ਕੇ ਜਾਈਆ ਪਾਣੀ ਜੀ ਕੇ ਕੇ ਮੈਂ ਤਾ ਮੈਂ ਮਾਨੇ ਤਾ ਮੈਂ ਜੀ ਮਾ
ਤੇਨਾਂ ਕੇਨਾਂ ਤਾਂ ਮਾ ਬ ਕੁਝ ਬੈਠੇ ਬਾਤਾਂ ਮਾਈਆ ਹੈ ਕੇ ਨਾਤੀ ਤੈਨੂੰ ਟਬਰ ਲੋੜੀ ਦਾ
ਕੇ ਨਾਤੀ ਤੈਨੂੰ ਹੋਈ ਪੀ ਪਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੀ ਕੇ ਮੈਂ ਮਾਨੇ ਮਾਨੇ ਜੀ ਤੈਨੂੰ ਹੋਈ ਪਾਟ ਨੀ
ਕੇ ਮੈਂ ਕੀ ਕੀ ਮਤ ਪੈਦੀ ਹੈ ਜੀ ਕੇ ਮੈਂ ਕੀ ਮੈਂ ਬੀਆ ਦਾ ਕੁਝ ਬਹੁਤੀ ਹੈ ਜੀ ਕੇ ਤੈਨੂੰ
ਹੋਈ ਗਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨੀ ਹੈ ਜੀ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਮਾਨੇ ਹੈ ਜੀ ਮੈਂ ਬੈਠੀ ਹੈ ਦੁਖੀ ਹੋਈ ਨੇ ਦੁਖ ਹੋਈ ਹੈ ਜੀ
ਕੇ ਮੈਂ ਕੇ ਬੀ ਤਾਂ ਮਾ ਬਾਹਰੇ ਹੈ ਕੇ ਨਾਤੀ ਮਾਨੇ ਬਾਹਰੀ ਹੈ ਜੀ ਕੇ ਤੇਨਾਂ ਬੈਠੇ ਕੇ ਮੈਂ ਬੈਠੀ
ਮੈਂ ਬੀ ਕੀ ਤੀ ਕੇ ਬਾਹਰੇ ਕੁਝ ਕੁਝ ਆਕ ਕੇ ਮੈਂ ਜਾ ਗਾਹਾ ਹੈ ਜੀ ਤੈਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਈ ਦੁਖ ਹੈ ਜੀ

ਤੂੰ ਮੈਂ ਤੂੰ ਆਦਮੀ ਦੇ ਮੈਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੂੰ ਆਜੂ ਗਾ ਤੇਰੇ ਜ ਪੰਜ ਸਾਲ

ਰੀਦੇ ਗੇ ਆਛਾ ਜੀ ਜੀਦੀਆ ਦੇ ਬਛੇ ਫੂ ਪੈਂਗੇ ਹੈ ਬਧੀ ਗੁਰੂ ਮਲਤਿ ਘ ਤਾਂ
ਜੀਲੇ ਨਾ ਹੀ ਤਾਂ ਜੇ ਰੁਛ ਹੈ ਦੀ ਮਲਾ ਹੈ ਜੀ ਮੈਂ ਤੂੰ ਤੇਰੀ ਜੀਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ
ਦੇ ਮੈਂ ਤੂੰ ਤੇਰੀ ਸੇਬੀਜ ਦੀ ਲੋੜ ਨੀ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੀ ਰੋਸਟ ਰਾਹੀ
ਦੇ ਸੜੀ ਹੀ ਗਟ ਅੀ ਹੈ ਦੇ ਤੂੰ ਤੇਰੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਦਿਲਾਵੇਰੀ ਆਪਣੇ ਦੇ ਮਨੀ ਨੇ ਆਪਣਾ
ਪਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪਦੇ ਬੀਤ ਬੀਤ ਸਾ ਮਨ ਰਾਹੇ ਮਾਦੀਆ ਤੁੰਨੀਆਂ ਹੈ ਜੀ
ਤੂੰ ਤੇ ਤੇ ਤੇਰੀ ਆਜਾ ਜੀ ਮੇਰਾ ਤਾ ਦੀ ਲਟਟ ਅੀਆ ਹੈ ਦੇ ਬਧਾ ਰਾਹੇ ਮੀਲੇ
ਦੇ ਜੀ ਮੇ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤੀ ਹੈ ਦੇ ਨਾ ਹੀ ਤੇਰੀ ਆਪਣੇ ਦੇ ਬਧਾ ਨਾਲ ਰਾਹਾ ਦੇ ਬੁਝੀਆਂ
ਆਪਣੇ ਆਦਮੀ ਤੂੰ ਬੇਤਨੀ ਜਾਦ ਦੀ ਦੀਆ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਥਰ ਤੇ ਦੇ ਦੀਤ ਰਾਹਾ ਹੀ ਹੈ ਜੀ
ਮੈਂ ਤੂੰ ਤਾਂ ਮੁਰੀ ਸਾ ਮਜਲੈ ਜੀ ਦੇ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਛੇਤੀ ਤੇ ਤੇਰੀ ਰੋਸਟ ਰਾਹਾ ਹੈ ਜੀ
ਆਛਾ ਜੀ ਮਾਬਛੇ ਤਾ ਤੇਰੇ ਜੀਨੇ ਬੀਮਾਲ ਬੀਤੀਤ ਜਾ ਦੇ ਗੁਜਰੇ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਤਾਂ ਮਗੀ ਆ
ਸਾਲ ਤੂੰ ਤਾਂ ਰਸਾਂ ਦੇ ਤੂੰ ਮੈਂ ਜਾ ਰੇ ਰੀਥੇ ਲਿਖੀ ਆ ਹੈ ਆਛਾ ਜੀ ਤੇਰੀ ਮਾਗੀ ਹੈ
ਮੇਰਾ ਬੇਨਾ ਮੇਰੇ ਮੈਂ ਤੂੰ ਤੇਰਾ ਨੀ ਬਧੁਰੀਆ ਤੀ ਮੀਆ ਬਾਲੇ ਬਾਗ ਬੇਤ
ਹੀ ਨੀ ਜਾ ਦੇ ਦੇ ਤੂੰ ਮੈਂ ਤੂੰ ਰਾਹੇ ਦਖਲੀ ਹੈ ਜੀ ਦੁਖੀ ਛੇਰੀ ਲਿਖ ਰਾਹੀ ਹੈ ਜੀ

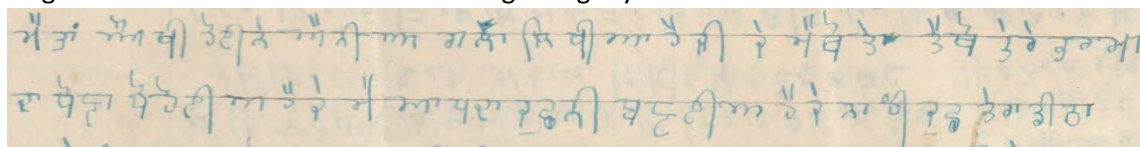
ਦੇ ਤੇਰੇ ਬਰੀ ਘਲੀ ਆ ਦੇ ਬਛੇ ਫੂ ਬੀ ਬਛਾ ਲੀਆ ਦੇ ਘਰ ਬੀਤ ਬਾਹੀ ਆਖੀ
ਦੇ ਬਾਦ ਪੀਛਾ ਹੈ ਰੀਤੇ ਮਾਗਾ ਤੇ ਪੈਨਫੁ ਹੈ ਰੀਤੇ ਮਾਗਾ ਤੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਪੀਉ
ਮਾਚਰੀ ਰਾਹੀਆ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਤ੍ਹ ਪੈਂਦੇ ਹੈ ਜੀ ਨਾ ਹੀ ਤਾਂ ਆਜਾ ਤੇ ਨਹੀ ਮੈਂ ਤੂੰ ਆਤ
ਰਾਹੇ ਦੇ ਤੇਰੇ ਪਾਹੇ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਬਦਲਾਨੀ ਦੇ ਦੁਜੀ ਮੈਂ ਤੂੰ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਪੀਉ ਦੀ ਰਾਬੀ
ਲਾਹਾ ਹੀ ਬੀਤ ਮੀਟ ਅੀਆ ਮੈਂ ਤੇਰਾਂ ਰੀਥੇ ਦੇ ਦੁਸੀ ਆਪ ਰਾਸਾ ਮੇਜਾ ਰਾਹਾ ਹੈ
ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਰਸਾ ਜੀਆ ਬੀਤ ਰਾਹੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲੇ ਮਾਜਾ ਦੀ ਤਾ ਰਾਹੀ ਹੈ ਜੀ
ਮੇਰੇ ਮਾਦਰ ਜੀ ਰਾਹਾ ਬੇਨਾ ਦੇ ਸਿਤੇ ਸਿਰੀ ਆਰਲ ਪਾ ਬਨ ਰਾਹੀ ਜੀ
ਮੇਰੇ ਦੀ ਤਲ ਤੁਰ ਤੇ ਬੇ ਤਾਂ ਮਛ ਰਾਹੀ ਜੀ ਜੀ ਆਸਿਘ ਨੇ ਰਾਹੇ ਜਾਦੇ ਰੀ ਤਾਂ
ਜੀ ਆਸਿਘ ਤੂੰ ਸਾਤ ਸਿਰੀ ਆਰਲ ਪਾ ਬਨ ਰਾਹੀ ਮੈਂ ਰਾਸਾ ਬਨ ਤਾਲਿਖੀ ਆ
ਦੇ ਦੇ ਰਾਹੇ ਤੇਰੀ ਨਾਲ ਬਦ ਘਾਟ ਤੇ ਬੇ ਤਾਂ ਮਛ ਰਾਹੀ ਜੀ ਦੇ ਮੇਰੇ ਤੂੰ ਮੈਂ ਬੇ ਆਪਣੀ
ਆ ਹੈ ਦੇ ਰਾਹੇ ਬੀਤ ਰੀ ਤੂੰ ਬੇਨਾ ਹੈ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੇ ਮੈਂ ਤੂੰ ਪਾਤਾਂ ਲਾਗਾ ਹੈ ਜੀ

Letter# 8

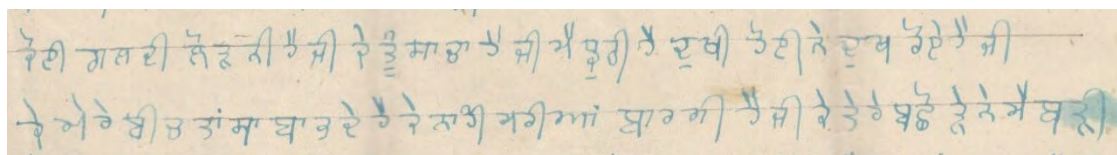
Year 1942?

I Kartar Kaur is writing you my beloved Sardar Inder Singh Ji. I am well and wish for your happiness and well-being. I had previously sent you a letter in which I wrote all about my condition. And now my heart aches again to write you about my happiness and sorrows. I have lot of things to write about but I can't write them all. The communes taunt me by saying that their sons all grown up and that I have no sons. They speak the truth though, you can just hug all your money, the money will go with you, you don't need anyone in your life, you don't need your family. You are treating the family like dirt, who forgets someone for 20 years. You enjoy yourself, we also want to enjoy ourselves but our lives have no importance. Neither I am dead nor am I alive. The separating from you has caused me such grief that I haven't eaten anything, or tried on new cloths or seen any happiness.

The ladies sing songs taunting me about bearing this 20 yearlong separation. I have not seen you in years, I write this in agony as what do I live for, I don't have haven of a son or a daughter. You have forgotten about me. I wrote all these things in agony.

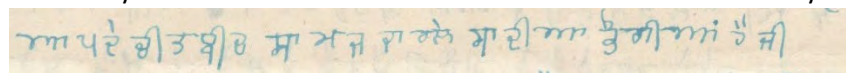

But I haven't made anything for myself. Even if you earn lakhs and crores, this money will not go with you. You only care about the money, you don't care if I live or die because you have money as replacement for everything. You don't need your family, you don't need any children. My Sardarji, you have no scarcity in life, it is my misfortune that I am living this life. You are right and I am wrong.

The separation from you have given me immense pain. You have no sorrow, you are enjoying yourself.

You gave me the hope that you will come back in five years, those five years are long gone. We are alive yet separated. If it is in God's wish he will unite us, else it is what it is. I need you in my life, I don't need anything else. Please do make the effort to come back, now the war is over. You give me no information on when you will come. Give me the exact details on which month you will come back. *Can't read line 6-*

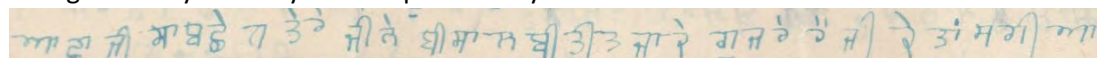

Please come back as soon as you can my heart is broken that when I will get the news.

The way you have treated me no one will treat their families that way. Ladies don't let their husbands go to the crop fields and here I am spending my days like a rock.

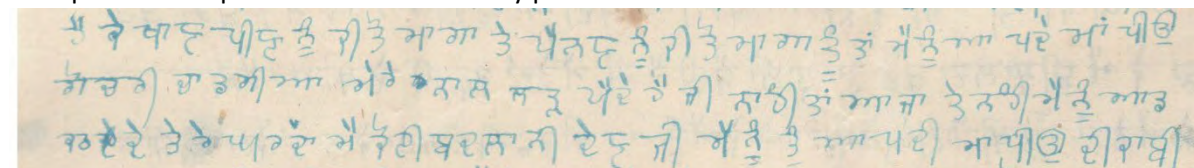
Just consider me dead. Please try to come back as soon as you can.

I congratulate you that you have passed 20 years ??

Where is it written that I should long for all these things and you enjoy yourself.

Okay, it is your wish, I only have a little power. I couldn't make a family. Husbands here don't even go out to the crop fields and what have you done to me. I am writing this melancholically, I sent you away and bore this separation. I am in distress here at the house, who I should ask for food, who I should ask for a place to sleep. You will send me to my parents

I don't owe your family anything, you left me here with the responsibility of your parent's household. Why this animosity against me, you are there enjoying yourself and I am here living with your family like a punishment. My Sardarji, please accept my best wishes. Please forgive me if I made any mistakes. Does Ganga Singh remembers us? Give my best wishes to Ganga Singh. I wrote a lot, if I said too much then please do forgive me. The house you built there, whom are you inhabiting it with Line 25

